



NORGES HØYESTERETT

Den 31. mai 2013 avsa Høyesterett dom i

HR-2013-01143-A, (sak nr. 2012/2081), straffesak, anke over dom,

I.
A (advokat Carl Konow Rieber-Mohn – til prøve)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Geir Evanger)

II.
B (advokat René Ibsen – til prøve)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Geir Evanger)

III.
C (advokat Geir Jøsendal)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Geir Evanger)

IV.
Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Geir Evanger)

mot

A (advokat Carl Konow Rieber-Mohn – til prøve)

C (advokat Geir Jøsendal)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Falkanger**: Saken gjelder lovanvendelsen og straffutmålingen ved domfellelser for inngåelse av terrorforbund og medvirkning til fremstilling av sprengstoff.

(2) A, C og B ble 26. september 2011 tiltalt for å ha inngått terrorforbund (post I) og for å ha anskaffet og/eller oppbevart særlig utstyr for å tilvirke sprengstoff i den hensikt å begå en forbrytelse eller for å ha medvirket til dette (post II), jf. straffeloven §§ 147a tredje ledd, jf. første ledd bokstav b, jf. § 148, § 231, jf. § 232 eller § 233 og straffeloven § 161 første ledd bokstav b, jf. annet og tredje ledd.

(3) Oslo tingrett avsa 30. januar 2012 dom med slik domsslutning:

- "1.1 A, født 24. april 1971, blir dømd for brot på**
- straffelova § 147a tredje ledd, jf. fyrste ledd bokstav b, jf. § 12 nr. 3 a,
 - straffelova § 161 fyrste ledd bokstav b, jf. andre ledd, og
 - straffelova § 161 fyrste ledd bokstav b, jf. andre ledd, jf. § 49, jf. straffelova § 62 fyrste ledd og § 63 andre ledd,

til fengsel i 7 – sju – år der det ved soning av straffa skal gå til frådrag 619 – sekshundreogntitten – dagar for uthalde varetekt.

- 1.2. A blir dømd til å tole inndraging av 1 – ein – Epson multimediaspelar til fordel for staten.**

- 2. C, født 31. desember 1972, blir dømd for brot på**
- straffelova § 147a tredje ledd, jf. fyrste ledd bokstav b,
 - straffelova § 161 fyrste ledd bokstav b, jf. andre og tredje ledd, og
 - straffelova § 161 fyrste ledd bokstav b, jf. andre og tredje ledd, jf. § 49, jf. straffelova § 62 fyrste ledd og § 63 andre ledd,

til fengsel i 3 – tre – år og 6 – seks – månader der det ved soning av straffa skal gå til frådrag 606 – sekshundreogseks – dagar for uthalde varetekt.

- 3.1. B blir frifunne for forholdet under post Ic i tiltalen.**

- 3.2. B, født 25. september 1978, blir dømd for brot på**
- straffelova § 161 fyrste ledd bokstav b, jf. andre og tredje ledd, jf. § 49,

til fengsel i 4 – fire – månader der straffa er sona fullt ut ved uthalde varetektsarrest."

(4) Påtalemyndigheten, A og C anket tingrettens dom til lagmannsretten. B motanket. Alle ankene gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet.

(5) Da Borgarting lagmannsrett – satt med lagrette – behandlet ankene, reiste retten spørsmål om straffeloven § 161 første ledd bokstav b rammer de handlinger som er beskrevet i tiltalens post II, og anmodet partene om å prosedere dette særskilt. Etter å ha hørt prosedyrene på dette punkt, kom retten enstemmig til at ingen av de tre kunne domfelles etter nevnte bestemmelse. Retten fant imidlertid at det skulle stilles spørsmål til lagretten om C og B var skyldige i forsøk på medvirkning til tilvirkning av sprengstoff, jf. straffeloven § 161 tredje ledd, jf. første ledd bokstav a, jf. § 49. Tilsvarende spørsmål var det ikke aktuelt å stille for A.

(6) Lagretten ble deretter forelagt to spørsmål for hver av de tre tiltalte. For A ble det stilt spørsmål om han ved to anledninger hadde overtrådt straffeloven § 147a tredje ledd. For C og B ble det stilt spørsmål om de hadde overtrådt straffeloven § 147a tredje ledd og

forsøkt å medvirke til overtredelse av straffeloven § 161 tredje ledd, jf. første ledd bokstav a, jf. § 49.

- (7) Lagretten svarte ja på alle spørsmålene, men de tre fagdommerne besluttet at den fellende kjennelsen for overtredelse av straffeloven § 147a tredje ledd for Bs del skulle settes til side, jf. straffeprosessloven § 376c – og påtalemyndigheten har senere frafalt anken til lagmannsretten for så vidt gjelder dette punktet. For øvrig ble lagrettens kjennelse lagt til grunn av lagmannsretten, jf. straffeprosessloven § 40 første ledd.
- (8) Borgarting lagmannsrett avsa 15. oktober 2012 dom med slik domsslutning:
1. **A, f. 24. april 1971, dømmes for forbrytelser mot straffeloven § 147a tredje ledd, jf første ledd bokstav b, jf § 12 nr 3 bokstav a, sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til fengsel i 8 – åtte – år. I straffen fragår 878 – åttehundreogsyttiåtte – dager for utholdt varetekt, jf straffeloven § 60.**
 2. **A, f. 24. april 1971, dømmes til å tåle inndragning av 1 – en – Epson MP4-spiller til fordel for staten, jf straffeloven § 35.**
 3. **A, f. 24. april 1971, frifinnes for forbrytelse mot straffeloven § 161.**
 4. **C, f. 31. desember 1972, dømmes for forbrytelser mot straffeloven § 147a tredje ledd jf første ledd bokstav b og straffeloven § 161 tredje ledd, jf første ledd bokstav a, jf § 49, sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til en straff av fengsel i 3 – tre – år. I straffen fragår 865 – åttehundreogsekstifem – dager for utholdt varetekt, jf straffeloven § 60.**
 5. **B, f. 25. september 1978, dømmes for forbrytelse mot straffeloven § 161 tredje ledd, jf første ledd, jf § 49, til fengsel i 120 – etthundreogtyve – dager, som i sin helhet anses utholdt i varetekt, jf straffeloven § 60."**
- (9) A, C, B og påtalemyndigheten har anket lagmannsrettens dom. As anke gjelder lovanvendelsen og straffutmålingen. Cs anke gjelder lovanvendelsen og saksbehandlingen. Bs anke gjelder lovanvendelsen. Påtalemyndighetens anke gjelder straffutmålingen for A og C.
- (10) Høyesteretts ankeutvalg traff 29. januar 2013 beslutning med slik slutning:
- "As, Bs og påtalemyndighetens anker tillates fremmet. Cs anke tillates fremmet for så vidt gjelder lovanvendelsen. For øvrig tillates ikke Cs anke fremmet."**
- (11) Innenfor rammen av ankene står saken i det vesentlige i samme stilling som for lagmannsretten. For så vidt gjelder straffutmålingen, har påtalemyndigheten lagt ned påstand om at A og C dømmes til fengsel i henholdsvis 11 og 5 år.
- (12) *Mitt syn på saken*
- (13) A er uighur fra den nordvestlige delen av Kina. Han ble norsk statsborger i 2007. C er kurder med irakisk statsborgerskap. Han kom til Norge i 1999. B er usbekisk statsborger. Han kom til Norge i 2002 som asylsøker. Alle tre er muslimer.
- (14) A reiste fra høsten 2008 flere ganger fra Norge til Teheran via Tyrkia. Det første oppholdet varte i cirka fem måneder. Lagmannsretten fant det bevist at A i deler av denne

tiden oppholdt seg i Pakistan, og at han der knyttet kontakter med organisasjonen Al-Qaida og fikk opplæring i å lage bomber av blant annet hydrogenperoksid.

- (15) Lagretten fant det videre bevist at A – under oppholdet i Pakistan – inngikk avtale med representanter for Al-Qaida om at han skulle gjennomføre en terrorhandling. A har forklart at han følte et intenst hat mot kinesiske myndigheter på grunn av deres behandling av uighurene, og at avtalen med Al-Qaida gjaldt terrorhandlinger mot kinesiske myndigheter. Som jeg skal komme tilbake til, ble det i spørsmålene til lagretten ikke angitt hvem terrorhandlingen etter planen skulle rettes mot eller hvor de skulle skje. I straffutmålingspremissene har lagmannsretten imidlertid lagt til grunn at angrepet skulle rettes mot avisen Jyllandsposten, som i 2005 og 2008 hadde publisert karikaturtegninger av profeten Muhammed. Avisen har lokaler både i København og Aarhus, men det var ikke avtalt hvilken av de to lokalitetene angrepet skulle rettes mot.
- (16) Etter at A kom tilbake til Norge i april 2009, bodde han cirka én måned hos C, som han kjente fra før. De to var enige om at karikaturtegningene krenket profeten, og at de ansvarlige burde straffes. A spurte om C ville hjelpe med å skade Jyllandsposten eller tegneren. Etter noen dagers betenkningstid meldte C at han var villig til å bistå med å sprengne en bombe i eller ved Jyllandspostens lokaler. Da det ikke skulle være en selvmordsaksjon, måtte bomben plasseres ved den aktuelle bygningen eller kastes inn i denne. C skulle anskaffe og/eller oppbevare ting og ingredienser som trengtes til bomben, men for øvrig ikke ha noen aktiv rolle. Lagmannsretten har funnet det bevist at begge anså det sannsynlig at mennesker ville bli drept under aksjonen.
- (17) A ba C om å skaffe hydrogenperoksid med en styrke på 30 prosent. Mot slutten av august 2009 leverte C hydrogenperoksid til A, men bare med en styrke på 10 prosent. A insisterte på at styrken måtte være 30 prosent. C gjorde et nytt forsøk, men lyktes heller ikke denne gang. A ba derfor isteden B – som ofte var på besøk hos A – om å bistå med innkjøp. B bestilte én liter med 30 prosent hydrogenperoksid på apoteket på legevakten i Oslo 2. september 2009. To dager senere hentet han flasken, men da hadde politiet byttet ut innholdet med vann. Flasken ble levert til A og oppbevart i hans leilighet. Etter et par dager ba A – som på dette tidspunkt var utenlands – C om å hente flasken og oppbevare den. C hentet flasken antakelig 11. september 2009 og plasserte den i sin kjellerbod. Der ble den værende til de tre ble pågrepet 8. juli 2010.
- (18) B ble løslatt fra varetekt i oktober 2010, mens C ble løslatt 19. oktober 2012 på grunn av faren for oversoning. A sitter fortsatt varetektsfengslet.
- (19) *Ankene over lovanvendelsen*
- (20) Som nevnt ble saken i lagmannsretten behandlet med lagrette. En anke over lovanvendelsen til domfeltes ugunst kan da bare grunnes på feil i den protokollerte rettsbelæringen, jf. straffeprosessloven § 306 tredje ledd. I den foreliggende sak er det imidlertid anket over lovanvendelsen til de domfeltes gunst, og det er i en rekke avgjørelser uttalt at lovanvendelsen da også kan prøves på grunnlag av hva lagretten, ut fra de opplysninger som foreligger i saken, mest sannsynlig har lagt til grunn, jf. Rt. 2009 side 750 avsnitt 80 med videre henvisninger.
- (21) Jeg ser først på lovanvendelsen knyttet til straffeloven § 147a, som lyder slik:

"En straffbar handling som nevnt i §§ 148, 151 a, 151 b første ledd jf. tredje ledd, 152 annet ledd, 152 a annet ledd, 152 b, 153 første til tredje ledd, 153 a, 154, 223 annet ledd, 224, 225 første eller annet ledd, 231 jf. 232, eller 233 anses som en terrorhandling og straffes med fengsel inntil 21 år når handlingen er begått med det forsett

- a) å forstyrre alvorlig en funksjon av grunnleggende betydning i samfunnet, som for eksempel lovgivende, utøvende eller dømmende myndighet, energiforsyning, sikker forsyning av mat eller vann, bank- og pengevesen eller helseberedskap og smittevern,
- b) å skape alvorlig frykt i en befolkning, eller
- c) urettmessig å tvinge offentlige myndigheter eller en mellomstatlig organisasjon til å gjøre, tåle eller unnlate noe av vesentlig betydning for landet eller organisasjonen, eller for et annet land eller en annen mellomstatlig organisasjon.

Straffen kan ikke settes under minstestrafen som er bestemt i straffebudene som er nevnt i første punktum.

Med fengsel inntil 12 år straffes den som med slikt forsett som nevnt i første ledd, truer med å begå en straffbar handling som nevnt i første ledd, under slike omstendigheter at trusselen er egnet til å fremkalle alvorlig frykt. Får trusselen en følge som nevnt i første ledd bokstavene a, b eller c, kan fengsel inntil 21 år idømmes. Medvirkning straffes på samme måte.

Med fengsel inntil 12 år straffes den som planlegger eller forbereder en terrorhandling som nevnt i første ledd, ved å inngå forbund med noen om å begå en slik handling."

- (22) Bestemmelsen ble tilføyd ved lov 28. juni 2002 nr. 54. Bakgrunnen var særlig Sikkerhetsrådets resolusjon 1373, som ble vedtatt 28. september 2001 i kjølvannet av terrorhandlingene som fant sted 11. september samme år i USA, samt EUs rammebeslutning av 13. juni 2002 om kamp mot terrorisme.
- (23) Straffeloven § 147a setter grovt sett straff for utførelse av terrorhandlinger i første ledd, trusler om terrorhandlinger i annet ledd og avtaler om å begå terrorhandlinger i tredje ledd. Bestemmelsens første og annet ledd utvider ikke området for hvilke handlinger som er straffbare, men skiller ut noen alvorlige forbrytelser – primærforbrytelser – som egne, selvstendige forbrytelser når overtredelsene er utført med terrorforsett. I forhold til flere av primærforbrytelsene innebærer § 147a en forhøyet strafferamme.
- (24) A og C er dømt etter § 147a tredje ledd om terrorforbund. Hovedregelen i norsk rett er at forberedelse til straffbare handlinger ikke er straffbart; først når gjerningspersonen kommer til forsøksstadiet, blir handlingen straffbar, jf. straffeloven § 49. Paragraf 147a tredje ledd er et eksempel på at det som ellers ville ha vært straffrie forberedelseshandlinger, er gjort straffbart ved et eget straffebud. Overtredelse av bestemmelsen er fullbyrdet idet avtalen om terrorforbund er inngått. Det er dermed ikke straffri tilbaketreden om avtalen senere skrinlegges.
- (25) De domfelte har på en rekke punkter reist innsigelser mot lagmannsrettens lovanvendelse knyttet til § 147a tredje ledd. Jeg vil behandle dem enkeltvis.
- (26) A og C har gjort gjeldende at prinsippet om uskyldspresumsjon er krenket. Det er særlig pekt på at det i den protokollerte rettsbelæringen – under behandlingen av "terrorforsett" – heter følgende:

"Dere må holde de tiltaltes forklaring opp mot andre bevis i saken. Er det noe som gjør dere overbevist om at de tiltalte faktisk hadde terrorforsett? Eller kan dere ikke – etter å ha vurdert bevisene – utelukke at de ikke hadde slikt forsett?"

- (27) Jeg er enig i at denne formuleringen er vanskelig tilgjengelig og ikke helt heldig utformet. Den må imidlertid leses i sammenheng med at det tidligere i rettsbelæringen ble redegjort for hvilke krav til bevis som stilles for at noen skal kunne straffedømmes. Jeg kan da ikke se at det er grunnlag for å konstatere uriktig lovanvendelse på dette punktet.
- (28) A og C har også anført at rettsbelæringen gir uttrykk for uriktig forståelse av straffeloven § 147a tredje ledd. De har blant annet gjort gjeldende at det ikke er tilstrekkelig for domfellelse at det er inngått et "forbund" med noen om å begå en terrorhandling, slik rettsbelæringen gir uttrykk for. Bestemmelsen krever også at vedkommende "planlegger eller forbereder" en slik handling.
- (29) Jeg er ikke enig i dette. Ordlyden i § 147a tredje ledd tilsier at det avgjørende er om det er inngått et forbund, jf. ordene "ved å". Det å inngå forbund er nettopp den planlegging og forberedelse som loven krever. Det følger av forarbeidene til loven at dette var et bevisst valg av lovgiver, jf. Ot.prp. nr. 61 (2001–2002) side 95, hvor det heter:

"Uttrykkene 'planlegger' og 'forbereder' er tatt med i lovteksten for å synliggjøre at bestemmelsen bidrar til å gjennomføre forpliktelsene etter Sikkerhetsrådets resolusjon 1373 punkt 2 bokstav e. Bestemmelsen skal tolkes på samme måte som andre forbundsbestemmelser. Uttrykkene 'planlegger' og 'forbereder' er altså ikke ment som noen begrensninger. Motsatt innebærer de heller ingen utvidelse av området for det straffbare. Tredje ledd rammer altså ikke andre former for planlegging eller forberedelse enn det å inngå forbund som nevnt."

- (30) Videre er det anført at de forbund som er inngått, er for lite konkrete og mangler et gjennomføringselement. Om de nærmere krav til innhold og konkretisering av forbundet heter det i rettsbelæringen:

"Spørsmålet er hvor konkret og detaljert den endelige og alvorlige mente avtalen må være ... før man kan kalle det et forbund. Sagt på en annen måte: Stiller strl § 147 a krav til hvor konkret en slik endelig avtale må være mht tid, sted og midler før man kan si at det er inngått et forbund?"

Svaret på dette er etter mitt syn langt på vei nei. Og på dette punktet er jeg uenig med forsvarerne. Det kan ikke – etter mitt syn – stilles så strenge krav til konkretisering av avtalen mellom partene som er anført fra forsvarersiden. Slik jeg noterte ble det anført fra forsvarerne at det må foreligge en 'forholdsvis konkret avtale' og at avtalen måtte ha et 'gjennomføringselement'. Jeg mener dette trekker en noe for snever ramme rundt forbundsbegrepet.

...

For det første, det er ingen krav om at forbundsfellene har lagt en nærmere plan for hvordan angrepet skal gjennomføres, verken i form av planlegging, rekognosering eller innkjøp.

...

Og det er videre inngått et forbund selv om det ikke er endelig avklart om de vil bruke sprengstoff eller skytevåpen ved terrorhandlingen. Forbundet er tilstrekkelig konkretisert når det går ut på å utføre en av de nevnte primærforbrytelsene. Det er nok at gjerningspersonene '[har] for øye, om enn i omriss, en eller flere bestemte forbrytelser'.

Etter mitt syn kan det være et forbund også før partene har valgt et endelig geografisk eller fysisk *mål* for terrorhandlingene, dvs. før de har besluttet om de vil angripe et bygg eller en buss eller en undergrunnsbane, og eventuelt i hvilken by.

Og det er ett og samme forbund selv om de underveis endrer planene fra å bombe et bygg til å skyte en person.

Forutsetningene frem til nå har vært at forbundet går ut på å foreta en form for terroraksjon i Danmark eller Norge som en felles reaksjon på f.eks. Muhammed-karikaturene, slik påtalemyndigheten hevder at har skjedd."

- (31) Jeg kan ikke se at dette er uttrykk for uriktig forståelse av § 147a. Bestemmelsen krever ikke annet enn at det må være inngått et forbund om å begå en terrorhandling. Det må foreligge en reell avtale om slikt forbund, men det stilles ikke krav om at det skal være avtalt nærmere detaljer omkring terrorhandlingen. Dette underbygges også av den nevnte proposisjonen, der det på side 95 heter:

"'Forbund' skal forstås på samme måte som ellers i straffeloven. Å inngå forbund vil si at to eller flere personer avtaler at de skal begå en bestemt forbrytelse, i dette tilfellet en terrorhandling som nevnt i første ledd."

- (32) Et tilsvarende syn er lagt til grunn i teorien for så vidt gjelder regelen om forbund i straffeloven § 159, jf. Bratholm/Matningsdal, Straffeloven (1995) side 303, hvor det uttales at "den enkelte forbrytelsen behøver ikke være individualisert. Det er tilstrekkelig med en avtale om å begå forbrytelser av en viss art, så lenge arten er blant de oppregnede". Jeg viser også til Husabø, Straffansvarets periferi side 318 og Kjerschow, Almindelig borgerlig straffelov side 296 og 438.

- (33) Det er videre anført at A, uten Cs vitende, egentlig hadde som mål å ramme kinesiske interesser. Når C ble ført bak lyset på denne måten, er lovens krav om forbund ikke oppfylt, hevdes det. A har særlig fremhevet at dette viser at avtalen ikke var tilstrekkelig konkret, mens C særlig har pekt på at det må være enighet om de felles politisk/religiøse mål som skal forfølges for at det skal foreligge et terrorforbund i lovens forstand. I den protokollerte rettsbelæringen heter det om dette:

"[B]åde A og C har inngått en avtale med sikte på å gjennomføre en av primærhandlingene regnet opp i § 147 a. Og dette er det sentrale ved vurderingen av om et forbund er inngått. Om A ikke har tenkt å holde sin del av avtalen hva gjelder målet, er ikke det i seg selv nok til at avtalen ikke kan være endelig og alvorlig ment eller tilstrekkelig konkret.

...

En terrorcelle vil ofte bestå av medlemmer med ulike roller. Og medlemmene i cellen kan også ha ulik informasjon om terrorhandlingen. Noen vet alt. Andre kan vite mindre. Det vil likevel være et forbund mellom disse fra det tidspunktet de inngår en alvorlig ment avtale om å gjennomføre en terrorhandling. Kjernen i forbundet er at man har inngått en avtale med sikte på å utføre en primærhandling. Loven krever ikke at målet, midler eller metode er klarlagt i særlig grad.

...

Etter mitt syn, vil forbundet likevel være tilstrekkelig konkret ved de roller og oppgaver hhv A og C ... har avtalt seg i mellom. Det forbundet C har forklart seg om har manifestert seg ved valg av metode (bombe), innkjøp, overlevering og oppbevaring av bl.a. ingredienser til bomben i den hensikt å lage en hjemmeproduert bombe. Da er grensen for konkretisering av forbundet oversteget. At den ene forbundsfellen holder sitt egentlige mål skjult for en eller flere andre kan ikke endre på dette."

- (34) Jeg kan ikke se at det som sies her, er uriktig. Enten As egentlige plan var å ramme Jyllandsposten og karikaturtegneren eller kinesiske interesser, vil handlingen ha samme karakter. Cs eventuelle villfarelse om As egentlige mål er strafferettslig irrelevant. Tilsvarende kan det at de politisk/ideologisk mål som A – etter egne opplysninger – egentlig forfulgte, ikke sammenfalt med de mål som forbundet ble inngått for å forfølge, ikke være avgjørende. Handlingens straffverdighet er uansett den samme.
- (35) Etter dette er jeg kommet til at det ikke hefter feil ved lagmannsrettens lovanvendelse for så vidt gjelder de objektive vilkår for straff etter § 147a tredje ledd.
- (36) A og C har imidlertid også angrepet lovanvendelsen for så vidt gjelder de subjektive krav.
- (37) Jeg ser først på de subjektive krav knyttet til primærovertredelsene. I rettsbelæringen ble det fremhevet at forsettet må omfatte alle elementene i primærforbrytelsen. Med utgangspunkt i straffeloven § 148 som eksempel ga rettens formann deretter en redegjørelse for de tre formene for forsett: hensiktsforsett, sannsynlighetsforsett og dolus eventualis. De domfelte har reist innsigelser mot beskrivelsen av dolus eventualis. Om denne formen for forsett heter det i den protokollerte rettsbelæringen:

"Den tiltalte må i det minste ha holdt det for mulig at bomben lett kunne forvolde noens død, og likevel besluttet at han ville sprengte den selv om så galt skulle skje at menneskeliv ville gå tapt eller settes i fare. Sagt på en annen måte: dere må finne det bevist at tiltalte regnet det som mulig at bomben lett kunne drepe noen eller sette menneskeliv i fare, men likevel bestemte seg for å sprengte den selv om så galt skulle skje – at liv ville gå tapt eller settes i fare."

- (38) I utgangspunktet gis det her en dekkende beskrivelse av dolus eventualis, jf. Rt. 2011 side 1219 avsnitt 12 og 13 med videre henvisninger til rettspraksis og Andenæs, Alminnelig strafferett (5. utgave ved Matningsdal og Rieber-Mohn) side 236. De domfelte har imidlertid fremholdt at formuleringen "sette menneskeliv i fare" ikke sammenfaller med gjerningsbeskrivelsen i straffeloven § 148. For domfellelse etter denne bestemmelsen kreves det at tap av menneskeliv eller utstrakt ødeleggelse av eiendom "lett kan forårsakes", mens rettsbelæringen altså bruker formuleringen at menneskeliv ville gå tapt eller "settes i fare". Noen vesentlig realitetsforskjell er det imidlertid ikke mellom disse to formuleringene. Jeg viser til Matningsdal i Norsk Lovkommentar, straffeloven note 1239 der det om § 148 heter at det "er tilstrekkelig med en mulighet for at skaden kan inntre forutsatt at den er forholdsvis nærliggende". Paragraf 148 er dessuten i denne sammenheng bare brukt som eksempel av rettens leder for å forklare skyldformen dolus eventualis. Under gjennomgangen av de objektive vilkår etter straffeloven § 148 er lovens uttrykk brukt.
- (39) De domfelte har i tilknytning til dette anført at rettsbelæringen nærmest beskriver vilkårene etter straffeloven § 292 om grovt skadeverk. Jeg er ikke enig i dette. Riktignok er det likhetstrekk mellom § 148 og § 292, men det er også vesentlige forskjeller. Rettsbelæringen gir på en dekkende måte uttrykk for dette – blant annet ved at det etter § 148 kreves at konsekvensene må være et resultat av "sprengning" eller lignende. At forsettet måtte dekke dette vilkåret, var ikke omstridt eller tvilsomt. Det var derfor ingen grunn til å problematisere forholdet til § 292 i rettsbelæringen.
- (40) Jeg går så over til å se på de subjektive kravene knyttet til selve gjerningsbeskrivelsen i § 147a første ledd. A og C har anført at bestemmelsen må tolkes slik at den bare rammer

gjerningspersoner som har til *hensikt* å begå en terrorhandling. Jeg er ikke enig i dette. Etter ordlyden skal den aktuelle handling anses som en terrorhandling når den "er begått med det forsett". Etter sikker lære omfatter forsettskravet i norsk strafferett hensiktsforsett, sannsynlighetsforsett og dolus eventualis. Det fremgår av forarbeidene til bestemmelsen at det var et bevisst valg å inkludere de vanlige formene for forsett, jf. Ot.prp. nr. 61 (2001–2002) side 37 hvor det heter:

"Som nevnt foran i 7.7.2, har Dommerforeningen gitt uttrykk for at det for domfellelse etter § 147 a bør kreves at gjerningspersonen har utvist hensikt. Departementet har vurdert spørsmålet nøye, men kommet til at skyldkravet bør være forsett. Et moment i vurderingen er at det kan skape til dels store bevisvansker å kreve at gjerningspersonen må ha utvist hensikt. Men det avgjørende har vært at departementet mener at forsett er et riktig skyldkrav i forbindelse med terrorisme. For eksempel er det ikke urimelig at den som begår objektivt sett typiske terrorhandlinger med viten om at handlingene vil skape alvorlig frykt i befolkningen, eller som holder dette for overveiende sannsynlig ved utførelsen av handlingene, straffes for terrorisme. Det gjelder selv om gjerningspersonen ikke hadde til hensikt å skape slik frykt. Dersom gjerningspersonen har utvist slik hensikt, vil det være et skjerpene moment i straffutmålingen."

- (41) Etter straffeloven 2005 § 131 – som tilsvarende någjeldende § 147a – er kravet om terrorforsett endret til et krav om terrorhensikt. Av forarbeidene fremgår det at også dette var et bevisst valg, jf. Ot.prp. nr. 8 (2007–2008) side 177 og 314–315. Straffeloven 2005 er vedtatt, men har ikke trådt i kraft. Siden straffeloven 2005 § 131 således ikke er "gjældende", er straffeloven § 3 annet ledd om at den for siktede gunstigste regel skal legges til grunn, ikke anvendelig. Forsvarerne har likevel argumentert med at lovgivers valg om å kreve hensikt etter straffeloven 2005 § 131, må slå igjennom også i forhold til § 147a. Jeg kan ikke se at det er grunnlag for en slik forståelse. Ved vedtakelsen av straffeloven 2005 ble enkelte av bestemmelsene gitt en fremskutt ikrafttredelse gjennom endringer i någjeldende straffelov. Det samme har på noen områder skjedd senere. Det må antas å bero på et bevisst valg fra lovgivers side at kravet om terrorforsett ikke er endret på tilsvarende måte. Jeg kan på denne bakgrunn ikke se at det er grunnlag for en slik innskrenkende tolkning av forsettskravet i § 147a som de domfelte har argumentert for.
- (42) A og C har også angrepet lagmannsrettens håndtering av kriteriet "å skape alvorlig frykt i en befolkning", jf. § 147a første ledd bokstav b.
- (43) Det er for det første gjort gjeldende at de domfelte planla en ren hevnaksjon, mens lovens formulering bare rammer aksjoner som tar sikte på å skape frykt i en befolkning. Det erkjennes at aksjonen nok også hadde et element av avskrekking, men da bare overfor en mindre krets av personer, slik som forfattere og journalister. Noe annet var den heller ikke egnet til, hevdet det. Jeg kan ikke slutte meg til dette synet. Det avgjørende er ikke nødvendigvis om de domfelte hadde til hensikt å skape frykt, men om de anså det for overveiende sannsynlig at handlingene ville skape alvorlig frykt i en befolkning, eventuelt om vilkårene for dolus eventualis var oppfylt. Det ble på korrekt måte gitt uttrykk for dette i rettsbelæringen. Hvorvidt de domfelte rent faktisk hadde slikt terrorforsett, er et bevisspørsmål som ligger utenfor hva Høyesterett kan prøve.
- (44) For det annet er det gjort gjeldende at formuleringen "en befolkning" er anvendt uriktig. I rettsbelæringen heter det om dette:

"Uttrykket *befolkning* må forstås slik at det ikke behøver å dreie seg om hele befolkningen i et land. Det kan for eksempel være befolkningen i en region eller i en større by, som f.eks. København eller Oslo."

- (45) Jeg kan ikke se at dette gir uttrykk for en uriktig forståelse. Lovens uttrykk – "en befolkning" – er ikke skarpt i kantene. Forarbeidene gir noe mer veiledning, jf. Ot.prp. nr. 61 (2001–2002) side 93, hvor det heter:

"I uttrykket 'en befolkning' ligger det at så vel en befolkning i et annet land som i Norge er vernet, og dessuten at vilkåret kan være oppfylt selv om det ikke dreier seg om hele befolkningen i et land, men bare befolkningen i en bestemt region. Også en etnisk minoritet kan utgjøre 'en befolkning' i et land eller på tvers av landegrensene, slik som for eksempel den samiske befolkningen. Departementet understreker at det skal mye til før vilkårene i bokstav b er oppfylt, jf særlig uttrykket 'alvorlig frykt'. I vurderingen av om vilkårene er oppfylt, vil det blant annet ha betydning om handlingene skjer på ett eller flere steder, hvor alvorlige konsekvenser de har eller kunne ha fått og hva slags objekter handlingene retter seg mot. Anslag mot et lands øverste myndigheter, eller mot nasjonale symboler, kan føre til at vilkåret om alvorlig frykt i en befolkning oppfylles selv om handlingene er begrenset til et mindre geografisk område."

- (46) På denne bakgrunn er det klart at det på den ene siden ikke kreves at det må være tale om hele befolkningen i et land, men på den andre siden at det kreves mer enn en mindre by eller bygd. Utover dette er det vanskelig å si noe mer eksakt om hvor grensen går. Jeg er imidlertid enig med lagmannsretten i at det er tilstrekkelig med en region eller større by, som Oslo eller København – eller for den saks skyld Aarhus, der Jyllandsposten hadde ett av sine lokaler.

- (47) Jeg går så over til å se på kravene til subjektiv skyld for C for så vidt gjelder straffeloven § 147a tredje ledd. I straffutmålingspremissene har lagmannsretten drøftet om den som avtaler å medvirke til en terrorhandling, også må ha terrorforsett, eller om det er tilstrekkelig at han vet at hovedmannen har slikt forsett. Lagmannsretten fremholder at ordlyden i § 147a tredje ledd ikke løser spørsmålet, men at hensynet til straffebudets effektivitet tilsier at bestemmelsen må tolkes slik at det er tilstrekkelig at medvirkeren er klar over at hovedmannen hadde terrorforsett. Lagmannsretten skriver deretter følgende:

"Det følger av lagrettens svar at den både for A og C har funnet bevist at vilkåret om terrorforsett er oppfylt. For straffutmålingen legger lagmannsretten til grunn at A i hvert fall handlet med terrorforsett (sannsynlighetsforsett), og at C var klar over dette."

- (48) Etter min mening er de krav lagmannsretten her stiller til Cs subjektive skyld, ikke korrekte. Når tredje ledd taler om forbund om å begå "slik handling" som i første ledd, forutsetter domfellelse ikke bare at avtalen gjelder de der nevnte primærforbrytelser, men også at de terrorelementer som er nevnt i første ledd, er oppfylt – herunder at forsettet har dekket ett av alternativene i bokstav a–c. Jeg er enig med lagmannsretten i at ordlyden i bestemmelsen ikke gir noe klart svar på om kravet om terrorforsett også gjelder for den som avtaler å medvirke til en terrorhandling. Heller ikke forarbeidene løser problemet. Lagmannsretten har funnet støtte for sin tolkning i avgjørelsen i Rt. 2002 side 476. Saken gjaldt menneskesmugling begått i vinnings hensikt, og et av spørsmålene var om også medvirkeren måtte ha vinnings hensikt, eller om det var tilstrekkelig at han kjente til at hovedmannen hadde det. Ut fra hensynet til straffebudets effektivitet fant Høyesterett at det siste var tilstrekkelig. Det ble særlig pekt på problemet med å bevise vinnings hensikt hos medvirkeren. Etter min mening har dette synspunktet imidlertid bare begrenset overføringsverdi til vår problemstilling. Paragraf 147a har som nevnt ikke et krav om hensikt, men om vanlig forsett. Det oppstår dermed ikke tilsvarende bevisproblemer som ved menneskesmugling, og hensynet til straffebudets effektivitet gjør seg da ikke

gjeldende på samme måte. Jeg finner det dessuten ikke rimelig å dømme noen for terrorforbund som ikke selv har terrorforsett.

- (49) Da straffutmålingspremissene er skrevet etter at lagretten avsa sin kjennelse, kan jeg imidlertid ikke se at den uriktige lovforståelsen disse gir uttrykk for, kan tillegges avgjørende betydning. Lagretten besvarte de stilte spørsmål på grunnlag av rettsbelæringen, og det er ingenting i den som gir inntrykk av at kravet til terrorforsett ikke skulle gjelde for C.
- (50) Lagmannsrettens lovanvendelse for så vidt gjelder straffeloven § 147a tredje ledd, er etter dette korrekt.
- (51) Jeg ser så på Bs anke over lovanvendelsen knyttet til straffeloven § 161. Bestemmelsen lyder slik:

"Med fengsel inntil 6 år straffes den som i den hensikt å begå en forbrytelse, anskaffer, tilvirker eller oppbevarer

- a) skytevåpen, våpendeler, ammunisjon eller sprengstoff, eller**
b) særlig utstyr for å tilvirke eller anvende slike gjenstander.

Under særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 10 år idømmes.

Medvirkning straffes på samme måte."

- (52) Lagmannsretten har som nevnt domfelt B for forsøk på medvirkning til overtredelse av bestemmelsens bokstav a.
- (53) B har gjort gjeldende at anskaffelse av ingredienser til sprengstoff og lignende er uttømmende regulert i § 161 første ledd bokstav b – og at det derfor var uriktig å domfelle etter bokstav a. Dette er jeg ikke enig i. Bestemmelsens bokstav a og b må bedømmes på selvstendig grunnlag, og det er ikke holdepunkter for at den ene skal fortrenge den andre.
- (54) A ble som nevnt frifunnet for overtredelse av straffeloven § 161 første ledd bokstav b. Det ble ikke stilt spørsmål til lagretten om han hadde forsøkt å overtre bestemmelsens bokstav a, fordi det ble lagt til grunn at han ikke hadde foretatt handlinger hvoretter forbrytelsens "Udførelse tilsigtedes paabegyndt", jf. straffeloven § 49. B har gjort gjeldende at når hovedmannen ikke hadde kommet så langt at han kan straffes, kan heller ikke medvirker straffes.
- (55) Jeg er ikke enig i dette. At hovedmannen ikke kan straffes, utelukker ikke at medvirkere kan straffes for forsøk på medvirkning såfremt de for sin del har passert grensen for straffbart forsøk. Hver deltaker bedømmes således på selvstendig grunnlag; deres ansvar er ikke aksessorisk. Andenæs, Alminnelig strafferett side 339 begrunner dette slik:

"Ved første øyekast kan det virke unaturlig at hjelperen kan straffes for forsøk i et slikt tilfelle, mens hovedmannen går helt fri, fordi han bare befinner seg på forberedelsesstadiet. Men forklaringen er den at medhjelperen allerede har gjort sin innsats, det avhenger ikke lenger av ham om tyveriet skal bli begått eller ikke. Hovedmannen har derimot ikke tatt det avgjørende skritt, fra hans side kreves det ytterligere skritt hvis det skal bli noe av forbrytelsen."

- (56) Jeg kan ikke se at det skal gjøres unntak fra disse prinsippene i forhold til § 161. På samme måte som § 147a tredje ledd rammer denne bestemmelsen handlinger som i utgangspunktet er straffrie forberedelser til å begå en forbrytelse, men det kan ikke være av betydning. Som fremhevet av Andenæs, Alminnelig strafferett side 352, skal en handling når den "først er gjort til en egen forbrytelse, bedømmes ... på enhver måte som en annen forbrytelse. Det kan bli tale om forsøk på forbrytelsen, og det blir nødvendig å trekke grensen mellom den straffri forberedelse og det straffbare forsøk på handlingen".
- (57) Det er ikke tvilsomt at B hadde "foretaget Handling hvorved [forbrytelsen] tilsigtedes paabegyndt" da han leverte fra seg flasken han trodde inneholdt hydrogenperoksid til A. På denne bakgrunn kan jeg ikke se at lagmannsrettens lovanvendelse er uriktig i forhold til B.
- (58) Jeg går så over til å se på om anvendelsen av § 161 er riktig for så vidt gjelder C. Om lovforståelsen viser jeg til drøftelsen ovenfor. Cs forhold er blant annet beskrevet slik av lagmannsretten:

"A ba C skaffe hydrogenperoksid. Han sa at styrken måtte være 30 %. C kom imidlertid tilbake med 10 % hydrogenperoksidopløsning."

- (59) Etter min mening har C ved å stille flasken til As disposisjon, forsøkt å medvirke til at A skulle overtre straffeloven § 161 første ledd bokstav b. At A ga flasken tilbake for at C skulle oppbevare den for ham, endrer ikke dette. Heller ikke er det av betydning at forsøket skjedde med et utjellig middel, jf. Andenæs, Alminnelig strafferett side 353.
- (60) Hvorvidt Cs oppbevaring av flasken med det han trodde var 30 prosent styrkegrad, ville ha vært tilstrekkelig til å passere grensen mot straffbart forsøk, går jeg etter dette ikke inn på.
- (61) *Straffutmålingen*
- (62) Jeg går etter dette over til å behandle ankene over straffutmålingen for A og C. I hovedtrekk kan jeg slutte meg til lagmannsrettens generelle redegjørelse for straffenivået og den konkrete vurderingen av de enkelte domfelte. Mine bemerkninger vil i det følgende ligge tett opp til lagmannsrettens.
- (63) Straffeloven har flere bestemmelser om ulike forbundshandlinger, til dels med høye strafferammer, jf. §§ 94, 159, 162c og 233a. Med en strafferamme på fengsel i 12 år er imidlertid § 147a tredje ledd den strengeste av forbundsreglene.
- (64) I Ot.prp. nr. 61 (2001–2002) side 43 er det uttalt følgende om valg av denne strafferammen:

"Forslaget skaper imidlertid et behov for en høyere strafferamme i § 147 a tredje ledd enn §§ 233 a og 159, for å ramme det særlig kritikkverdige i å inngå slike forbund med terrorforsett. Samtidig kan og bør strafferammen være lavere enn i første ledd, siden det å inngå forbund om en terrorhandling generelt må anses som mindre straffverdig enn å fullbyrde en terrorhandling."

- (65) Som lagmannsretten fremhever, er det noen særtrekk ved terrorhandlinger som må få betydning når straffenivået for terrorforbund skal fastlegges. Terrorhandlinger begås som

oftest med overlegg og etter grundig planlegging og forberedelse. Det dreier seg om kjølige og kalkulerte angrep på uskyldige og mer eller mindre tilfeldige personer. Ved den frykt handlingene skaper, rammer de dessuten ikke bare de direkte berørte, men også øvrige deler av samfunnet.

- (66) Terrorisme er et internasjonalt problem, og som nevnt har § 147a sin bakgrunn i Sikkerhetsrådets resolusjon 1374 og EUs rammebeslutning av 13. juni 2002. Aktor har fremholdt at det derfor er viktig at norsk rettspraksis tilpasser seg straffnivået i land med samme strafferettstradisjon. Han har særlig vist til at dansk Højesteret 10. april 2008 – i den såkalte Vollsmosesaken – uttalte at ”utgangspunktet ved udmålingen av straffen for forsøg på terrorisme ved bombesprængning og manddrab må være straf af fængsel i 12 år”, og at dette utgangspunktet er fastholdt i senere dansk praksis. Saksforholdet i Vollsmosesaken har klare likhetstrekk med vår sak. At dansk rett ikke har noen forbundsregel, men at forholdet ble fanget opp av den mer vidtrekkende forsøksbestemmelsen, er da av mindre betydning. Jeg er enig i at det ved fastlegging av hvilket straffnivå som skal gjelde for denne typen straffbare handlinger, kan være naturlig å se noe hen til rettspraksis i sammenlignbare stater – særlig siden det i Norge ikke er etablert et straffnivå. Jeg er imidlertid på den andre siden også enig med lagmannsretten i at "straffnivå og straffutmåling først og fremst er et nasjonalt anliggende der utgangspunktet må tas i norske forhold og de momenter man tradisjonelt vektlegger i norske straffesaker".
- (67) Strafferammen etter § 147a tredje ledd er som nevnt 12 år. I hvert fall når det er tale om en relativt ny bestemmelse, vil normalstraffnivået måtte ligge en god del under denne øvre rammen. Et normalstraffnivå må fastlegges ut fra et tenkt normaltilfelle og ta høyde for at det vil kunne forekomme grovere tilfeller, der lovens strafferammer i større grad må brukes. Aktors utgangspunkt på fengsel i 11 år er på denne bakgrunn for strengt.
- (68) Jeg skyter inn at når straffeloven 2005 § 133, som ikke har trådt i kraft, har en strafferamme på 10 år, synes det å ha sammenheng med at straffeloven 2005 opererer med færre strafferammer, jf. Ot.prp. nr. 90 (2003–2004) side 132 og Ot.prp. nr. 8 (2007–2008) side 23.
- (69) Etter å ha konstatert at det ikke finnes relevant rettspraksis om de andre forbundsbestemmelsene i straffeloven, gir lagmannsretten uttrykk for at det er nærliggende – ved fastleggelsen av straffnivå for terrorforbund – å se hen til straffnivået for forsøk på overlagt drap. I Rt. 2012 side 1095 gis det uttrykk for at utgangspunktet for straffutmålingen for "forsøk på overlagt drap nå bør ligge på ni års fengsel". Etter å ha vist til avgjørelsen, uttaler lagmannsretten:

"Det er naturlig å se det slik at straffnivået for forbund må ligge lavere enn straffnivået for forsøk, ettersom forbund er en forberedende handling. Mye kan skje før gjerningsmannen kommer så langt som til straffbart forsøk og eventuelt videre til fullbyrdet forbrytelse. For eksempel kan de impliserte ombestemme seg eller skrinlegge planen fordi gjennomføringen støter på større vansker enn de hadde sett for seg, eller forbrytelsen kan bli forebygget eller avverget ved at politiet griper inn.

På den annen side særkjennes terrorhandlinger ved det særlige terrorforsett som kreves i straffeloven § 147a. En naturlig konsekvens av dette må være at terrorforsett også blir et tungtveiende skjerpene moment ved fastleggningen av straffnivået"

- (70) På denne bakgrunn finner lagmannsretten at et straffenivå på fengsel i ni år er et naturlig startpunkt for vurderingen av straffutmålingen for A og C.
- (71) Jeg er enig med lagmannsretten i at det i saker der den avtalte terrorhandling innebærer drapsforsett, er nærliggende å se hen til normalstraffen for forsøk på overlagt drap. Dommen fra 2012 gjaldt et forhold som fant sted etter den endringen av straffeloven som ble vedtatt og satt kraft 25. juni 2010, der det i forarbeidene ble gitt anvisning på strengere straffer for blant annet overlagt drap. I dommen uttales det at normalnivået for forsøk på overlagt drap før denne lovendringen var fengsel i åtte år. Jeg tillegger det imidlertid begrenset betydning at de terrorforbund vår sak gjelder, fant sted før den nevnte lovendringen. Nivået for overlagt drap kan uansett ikke gi annet enn en omtrentlig veiledning, og jeg finner at lagmannsrettens utgangspunkt på fengsel i ni år for terrorforbundet er riktig.
- (72) Som lagmannsretten fremholder, vil personlige forhold komme i bakgrunnen ved den konkrete fastsettelsen av straff for denne typen forbrytelser. I hvert fall for de mest alvorlige overtredelsene vil det avgjørende først og fremst være momenter knyttet til selve handlingen. Det må særlig legges vekt på hva slags terrorhandling forbundet gjaldt, hvor langt gjerningspersonene hadde kommet i forberedelsene, hvilken gjennomføringsvilje de hadde, hvor store skadene ville ha blitt, og hvilken rolle den enkelte gjerningsperson hadde eller var tiltenkt. Det må også legges vekt på om terrorhandlingene skulle rettes mot sentrale samfunnsinstitusjoner. Pressen hører utvilsomt til blant disse.
- (73) Med disse utgangspunktene går jeg over til å se på hvilken straff A skal idømmes.
- (74) Hvorvidt As forbund med henholdsvis Al-Qaida og C/B skal anses som en eller to forbrytelser, kan være noe tvilsomt. Siden det under enhver omstendighet ikke er aktuelt å gå ut over strafferammen i § 147a tredje ledd, ser jeg ikke grunn til å gå nærmere inn på dette.
- (75) As forbund med Al-Qaida er det mest alvorlige trekk ved saken. Han har målbevisst – og med drapsforsett – reist til Pakistan for å få opplæring i å produsere sprengstoff i den hensikt å ramme pressen og ytringsfriheten. Ved å alliere seg med Al-Qaida, har han eksponert våre nærområder for det lagmannsretten med rette beskriver som en kraftfull, internasjonal terrororganisasjon. Det er på det rene at Al-Qaida reagerte sterkt på karikaturtegningene. Osama Bin Laden uttalte i en tale 19. mars 2008 at de var verre enn drap på muslimske kvinner og barn, og etterfølgeren Ayman al-Zawahiri oppfordret i april 2008 muslimer til å skade Danmark med alle midler. Da Danmarks ambassade i Islamabad ble angrepet 2. juni 2008, påtok Al-Qaida seg ansvaret.
- (76) A trengte totalt fem liter væske med 30 prosent hydrogenperoksid, men hadde på pågripelsestidspunktet bare den ene literen som B hadde skaffet. Lagmannsretten har konstatert at det ikke ville være vanskelig for A å skaffe ytterligere fire liter av riktig styrkegrad, hvis han hadde gått inn for det. Når han likevel oppga dette, kaster det lys over hans fullbyrdsforsett. Lagmannsretten uttaler om dette:

"A forklarte i retten at han skrinla bombeplanen da det viste seg at han ikke klarte å skaffe nok hydrogenperoksid med den styrken han mente han trengte til hovedladningen. Lagmannsretten konstaterer imidlertid at det ikke ville vært vanskelig for A å skaffe mer hydrogenperoksid hvis han hadde gått inn for det, ettersom

hydrogenperoksid selges fritt på apotek. Det kreves ingen tillatelser, og det skjer ingen registrering. A ba således ikke B om å kjøpe mer enn den ene literen som B kom med den 4. september 2009. A har, etter det som er opplyst, heller ikke rekruttert andre hjelpere eller selv forsøkt å kjøpe hydrogenperoksid.

Også batterisyre til detonatoren ville det vært enkelt for A å skaffe hvis han hadde gått inn for det. Turen med C til Biltema på X den 20. november 2009 fremstår som et nokså halvhjertet forsøk. Lagmannsretten ser dette som uttrykk for at As fullbyrdelsesforsøk nok ikke var så sterkt som han selv har gitt uttrykk for. ...

... Som nevnt ovenfor, ser retten det dessuten slik at planene reelt ble skrinlagt tidlig på høsten i 2009 da A ga opp å få tak i nok hydrogenperoksid. Den tilnærmet totale mangel på aktivitet fra A fra desember 2009 til pågripelsen i juli 2010 bekrefter dette. Videre var det etter rettens syn lite realisme i bombeplanene. Faren for at den ville bli fullbyrdet var ikke stor"

- (77) Høyesterett har ikke grunnlag for å fravike denne beskrivelsen.
- (78) Jeg er enig med lagmannsretten i at det på den ene siden lett kan tenkes terrorforbund som er farligere og som har kommet nærmere fullbyrdelse, og på den annen side forbund som er mindre alvorlige – som for eksempel ikke involverer en etablert terrororganisasjon og der lite har skjedd ut over inngåelsen av avtalen.
- (79) I formildende retning må det tas noe hensyn til lang varetektstid, nå 1106 dager.
- (80) For A er det etter dette grunnlag for å sette straffen noe lavere enn normalstraffenivået. Jeg finner at straffen for ham passende kan settes til fengsel i åtte år, slik lagmannsretten har gjort.
- (81) Jeg ser så på straffen for C. Han er funnet skyldig i å ha inngått terrorforbund med A, jf. straffeloven § 147a tredje ledd, og for å ha forsøkt å medvirke til As tilvirkning av sprengstoff, jf. straffeloven § 161 tredje ledd, jf. første ledd, jf. § 49. For straffutmålingen vil inngåelsen av terrorforbundet være den dominerende overtredelsen.
- (82) Om de handlinger C har begått, viser jeg til det som er sagt tidligere om at han ikke bare inngikk et terrorforbund, men også deltok i forberedelsene til den planlagte terrorhandlingen. Jeg minner også om at lagmannsretten fant det bevist at han hadde drapsforsett. Det er imidlertid klart at han hadde en langt mindre fremtredende rolle enn A. Jeg peker særlig på at han – i motsetning til A – bare skulle være medvirker ved forberedelsene av terrorhandlingen.
- (83) Lagmannsretten har lagt til grunn at straffen som utgangspunkt bør ligge rundt fengsel i fire år og seks måneder for C. Jeg er enig i dette.
- (84) C har nok handlet ut fra det han mente var en religiøs plikt, men dét er ikke et formildende moment. Derimot må det legges vekt på at C valgte å avgi en uforbeholden tilståelse 16. september 2009, altså kort tid etter at han var pågrepet, jf. straffeloven § 59 annet ledd. Selv om han forklarte seg noe mer forbeholdent for ting- og lagmannsretten, har hovedtrekkene i forklaringen ligget fast, og den har hatt stor betydning som bevis. Både tingretten og lagmannsrettens bevisbedømmelse er i hovedsak i samsvar med forklaringen. Det må også tas hensyn til belastningen ved lang varetektstid. En straff av fengsel i tre år, slik lagmannsretten kom til, er da passe.

- (85) Av hensyn til Cs barn finner jeg imidlertid at seks måneder av straffen bør gjøres betinget. Det er på det rene, og erkjent av påtalemyndigheten, at C ble pågrepet av politiet i Tyskland på en uvanlig brutal måte. Cs to mindreårige barn var til stede under pågripelsen. I en erklæring fra Oslo universitetssykehus 24. april 2013 fremgår det at datteren D – som med sine snart seks år er eldst av barna – i etterkant har reagert med regressiv atferd, mareritt, gråt og skvettenhet. Hun kan fortsatt reagere med engstelse dersom faren ikke er til stede. C har sittet i varetekt i til sammen 869 dager. For D ville en gjeninnsettelse av faren i fengsel for å sone resten av straffen, være meget uheldig. Ved at seks måneder av straffen gjøres betinget, kan den ubetingete delen i sin helhet anses sonet gjennom utholdt varetekt, jf. straffeloven § 60.
- (86) Ankene må for øvrig forkastes.
- (87) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. For C gjøres den endring i lagmannsrettens dom at 6 – seks – måneder av fengselsstraffen gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven §§ 52–54. Den ubetingete delen anses i sin helhet sonet ved utholdt varetekt.
2. For øvrig forkastes ankene.

- (88) Dommer **Bergsjø:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (89) Dommer **Normann:** Likeså.
- (90) Dommer **Indreberg:** Likeså.
- (91) Dommer **Øie:** Likeså.
- (92) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. For C gjøres den endring i lagmannsrettens dom at 6 – seks – måneder av fengselsstraffen gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven §§ 52–54. Den ubetingete delen anses i sin helhet sonet ved utholdt varetekt.
2. For øvrig forkastes ankene.

Riktig utskrift bekreftes: